



Şebnem
İşigüzel
Ağaçtaki
Kız

2. BASKI

♥ can
roman



ŞEBNEM İŞİGÜZEL
AĞAÇTAKİ
KIZ

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2016

2. basım: Kasım 2018, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-3359-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750733598

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ŞEBNEM İŞİGÜZEL

AĞAÇTAKİ
KIZ

ROMAN

♥can

ŞEBNEM İŞİGÜZEL, 1973 doğumlu. İlk kitabı *Hanene Ay Doğacak* 1993 yılında yayımlandı. Aynı yıl Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne değer bulundu. Sonra sırasıyla şu kitapları yazdı: *Öykümü Kim Anlatacak* (1994), *Eski Dostum Kertenkele* (1996), *Sarmaşık* (2002), *Çöplük* (2004), *Resmigeçit* (2008), *Kirpiklerimin Gölgesi* (2010), *Venus* (2013), *Gözyaşı Konağı, Ada 1876* (2016).

Öldürülen çocuklar ve gençler için

“Ve gencecik şafak, gül rengi parmak uçlarıyla
aydınlatıyordu dünyayı.”

Homeros

“Ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı’nda.
Yapraklarım suda balık gibi kıvıl kıvıl.
Yapraklarım ipek mendil gibi tiril tiril,
Koparıver, gözlerinin gülüm, yaşını sil.”

Nâzım Hikmet

“Maymun gibi ağaçlarda yaşayan ünlü filozof sizin orali mi
sayın Şövalye?”
Koltuklarım kabarmıştı. Yanıt vermekten
kendimi alamadım:
“Kardeşimdir efendim.”
Voltaire, çok şaşırılmış göründü:
“Kardeşiniz gökyüzüne yaklaşmak için mi
yukarda oturuyor?”
“Kardeşim,” dedim, “yeryüzünü iyi görmek için biraz daha
uzaktan bakmak gerektiğini savunuyor.”
Voltaire bu yanıtı çok beğendi ve sözü şöyle bağladı:
“Eskiden eşi görülmeyen olayları yalnızca doğa yaratırdı,
şimdi akıl yaratıyor.”

Ağaca Tüneyen Baron, Italo Calvino

“Cilalanıp parlatılmış ceviz kabuğundan bir beşik verildi küçük kıza. Döşek yerine menekşe yaprakları konuldu, yorganı da bir gül yaprağıydı. Gece burada uyudu.”

“Parmakkız”, H.C. Andersen (çev. Tahsin Yücel)

“Ben deliliğin delirmiş biçimiyim.”

Moby Dick, Herman Melville

“Bu bir kılıç balığının öyküsüdür.

Yazılmasa da olurdu.

Ama bizi yeni sulara götürecek akıntı durdu.”

Halim Şefik Güzelson

“Arzunun yangınları içinde yürür insan.”

William Blake

“(…) Kim bilir Gülhane Parkı'nın gecesi ne güzeldir! Her zaman Şarlo ruhunda bir serseri düşünürüm. İnsanlardan korkar, insanları sever, onlardan kaçır, hep kötülük görmüştür onlardan, hep itelenmiş hep kakalanmıştır (...)

Yaz geceleri yıldızların, kış geceleri çoğunca karın ve yağmurun altındadır. Ah uykular! Parkta uyunan uykular! İşte böyle bir serseri bir gece Gülhane Parkı'nda kalır.”

“Açık Hava Oteli”, Sait Faik Abasıyanık

1

Sen Buralarda Yokken

Bu bir özgürlük ve aşk hikâyesidir. İki hasta gencin hikâyesi. Birisi benim.

O gece, bundan böyle üzerinde yaşayacağım ağaca bir solukta tırmandım. Bu bir mucize sayılabilirdi. Mucize dediğim şey ağaçta yaşamam değil, ağaca kolayca tırmanmamdı. Sanki güçlü kuvvetli bir rüzgâr beni itmiş, ağacın tepesine savrulmuş gibiydim. Arkamdan kovalayan varmış, birilerinden kaçarmışım gibi. Aslında öyleydi. Birilerinden kaçıyordum. Ama kimden? Kimlerden? Hayatın ta kendisinden diyeceğim ama benim gibi bir kızın hayat tecrübesine güler geçersiniz diye böyle söylemiyorum.

Yakında on sekiz olacaktım. Kendimi bir ağacın tepesinde bulduğum o gece Cihangir'den Gülhane Parkı'na koşarak geldim. İçinde pek az eşyamın olduğu sırt çantam bile hızımı kesmedi. Niye yanıma aldıysam... Ağaçlardan birine tırmanıp orada kalmak gibi bir düşünce yoktu. Kendiliğinden oldu bu. Sadece ne yapacağımı bilemez bir haldeydim. Acı içinde. Delirmiş gibi diyeceğim ama delirsem huzur bulurdum. Aklım başımdaydı sizin anlayacağınız.

İnsan bir başkasının hikâyesidir. En çok da anne ve babasının. Genetiği geçtim, bu ruhen böyledir. Hiç iste-

mezken onlar gibi olursunuz. Özünde yani. Evet, tıpkı nefeslerim gibi kesik kesik düşünüyorum. Ama anlatacaklarım öyle değil. Bir bütün. Yani en azından kafamda öyle.

Nerede olduğumu bilmek, ağaçtaki kız olduğumu bilmek kafanızı karıştırmış olabilir. Sıkıntı yok. Karışsın. Biraz da sizin kafanız karışsın. Çünkü benim kafam hep karışık. Hayatın kendisi karışık. Robert Pattinson bile, vampir olan, “Kesinlikle kafam çok karışık,” demiş. Desin. Odamda bir posteri vardı. Giderayak göz göze geldik.

“Dur, nereye böyle?” der gibi bir hali yoktu. Aksine, “Siktir git!” der gibi bakıyordu.

Bu, gecelerden bir gece kendisini bir ağacın tepesinde bulan on yedi yaşında bir genç kızın hikâyesi. Ama daha oraya var. Bir resmi iyi görebilmek için yaklaşmak değil uzaklaşmak gerekir. Anlatmaya güzel günlerden başlamak lazım. Sözgelimi 23 Temmuz 2011 gecesinden. Aslında o gece de güzel bir gece değildi. Çünkü Amy Winehouse ölmüştü. Kederli şaşkın yüzü telefonunun duvar kâğıdıydı. Bilgisayarımdaysa Robert ve Kristen vardı. Kristen sonradan vampir oldu. Ağaç tepesinde olmamı vampir edebiyatına bağlamayın sakın. Bununla ilgisi yok. Üstelik Robert’tan da o ergen vampir edebiyatından da çoktan koştum. Ben isyan ettiğim için buradayım. Onlar da modası geçmiş posterlerini sökmediğim için oradalar. Vampirler isyan etmez, kan emerler.

Amy’nin yeri başka. Hep başka olacak. Çünkü o isyan etti ve öldü.

Ben ölmeden ölmek istediğim için buradayım. Söylemişimdir ama bir kez daha söyleyebilirim çünkü kafam çok karışık: Buraya çıkmam bir mucize. Çünkü bu ağaçlar çok yüksek. Asırlık ağaçlar bunlar. Sarayın bahçesiymiş eskiden burası. Çınar ağacının çıplak gövdesinin ne kadar pürüzsüz olduğunu bilmem bilir misiniz? Ayaklarım, ellerim o güzel çıplak gövdeye yapışmış gibiydi.

Başka türlü tırmanamazdım. Gülhane Parkı'nı iyi biliyorum. Babam uzunca bir süre Arkeoloji Müzesi'nde çalışmıştı. Hemen parkın arkası.

Ağacın dibinde çıkardığım kırmızı Toms'larım minicik bir leke gibi kaldı. Hani edebiyat dersinde okutulan bitik bir hikâyeye vardı: Bülbül güle aşkından yüreğini onun dikenine saplar, kanı damlar, gül dikeninin dibindeki kızılık esasında odur. Amy duysa belki şarkısını yazardı. Çünkü o da aşkına karşılık bulamamış, bülbül gibi şarkılar söylemiş, inlemiş ve sonunda bu acı kalbini paramparça etmiş, ölmüştü. Bir nevi hayata, davlumbaz kafalı anlayışsız insanlara isyan edip ölmüştü. Manasız bir benzetme oldu. Bu değil. Önceki. Bülbül, gül, kırmızı Toms'lar falan filan. Yazmak kolay değil. Düşünmek en zoru. Diyeceğim sanırım kabaca şuydu: Kırmızı keten ayakkabılarım ağacın dibine damlamış iki damla kan lekesi gibi duruyorlardı.

Ayakkabıları gördükten sonra ağacın tepesine bakmadığı sürece beni kimse burada bulamazdı artık. İnanın, kimsenin aklına ayakkabıların sahibi ağacın tepesinde olabilir mi diye yukarı bakmak gelmezdi. Sokaklar ve yeryüzü tehlikeliydi. Kendimi burada bulunca öyle düşündüm yani. Orada, aşağıda kaybolmayı göze alamazdım. Tacize uğrar, dayak yer ve ölürdüm. Yeryüzünde kalsaydım hayatta kalmak uğruna direnir ve sonunda insanlıktan çıkardım. Ama burada kimse beni bulamaz.

Burada yaşamak zor olmalı. Çok çocukça, çok masum bir şey bu düşündüğüm biliyorum. Ama burası sokaklardan güvenli. Yani düşmediğim sürece. Gerçi hayatın düşüm. Buraya düşüm. Hayatın şiddeti beni bir ağacın tepesine fırlatıp attı. Burası aklıma nereden geldiyse... Kitaplardan mı? Issız bir ada bulsam orada mı yaşayacaktım? Ya da peygamber gibi balığın karnında. Beğendiğim, hayran olduğum şeyleri taklit etme yaşını çoktan geçtim.

Köpeklerden kaçan bir kedicik gibi can havliyle niye ağaca tırmandım? Bunu boş verin artık. Ağaca tırmanabilmiştim. Benim için önemli olan bu. Arkadaşlarım öldü çünkü. Ama bunu anlatamam. Nasıl bir insan olduğunuzu bilmiyorum. Beğendiğim bir tweet'te yazdığı gibi:

“Belki kalp yerine çam kozalağı taşıyanlardansınızdır.”

Şimdi ağlamak istemiyorum. Arkadaşlarım aklıma gelince ağlıyorum çünkü.

Başka şeyler anlatayım ben size: Kimse bir ağaca bir solukta tırmanamaz. Ama ben Amy Winehouse'un öldüğü yazdan itibaren yani dört yıldır slackline yapıyordum. Amy Winehouse'u bilebilirsiniz ama slackline'ı bileniniz çok azdır. İki ağacın arasına ip gerdirip yerden az biraz yükseklikte tıpkı bir cambaz gibi yürümece. YouTube'da görmüştüm. Mekanizmayı babamla hazırlamıştık. Arkeolog olduğundan eli bu tür işlere yatkındır. Karaköy'den aldığımız gerdirme ve perlon iplerle işi çözdük. Ben de başladım bu düzeneğin üzerinde yürümeye. Yaz kış yürüdüm. Bir de dağcılık kulübü çalışmalarım var. Ayrıca zaten bu slackline adını verdiğimiz cambazlık, dağcıların tırmanış yapmadan önceki egzersizlerinden geliyormuş. Şimdi diyorsunuz ki, “Ne mucizesi, sen tırmanmayacaktın da kim tırmanacaktı?” Mantıklı. Ama her şeye rağmen bir ağaca, çok yüksek bir ağaca tırmanmak antrenmanlı olsam bile başka bir tecrübe. Çıplak bir kayaya, dik bir yamaca tırmanmak gibi. Öyle belimde ipim, çengelim, çivim olmadan. Zaten tırmanma işi pahalılaştığından dağcılık kulübünden ayrılmıştım. Çünkü ailem orta gelirli halinden epeyce dibe vurmuştu. Kabul edelim, mutluluğun parayla az çok ilgisi var. Amy Winehouse'un öldüğü yaz durumumuz biraz daha iyiydi. En azından faturalarımızı ödeyebiliyorduk. Bunun son güzel günlerimiz, son güzel yazımız olduğunu biliyorduk. Bilsek tadını çıkarırdık.

O yazın başında Amy Winehouse İstanbul'a gelecekti. Biletim hazırды. Daha doğrusu o vakit gazetecilik yapan, yapabılen halam, "Ben sana bulurum," demişti. Hep öyle olurdu. Kültür sanat servisinden otlanırdık. Kimi zaman beni fotoğrafçının yanında gönderirdi. Fotoğrafçı elime bir flash bellek verir, "Bizim stajyer," derdi. Küçük olduğumu göre bile alırlardı beni içeri. Çünkü iyi insanlardı bu işi yapanlar. Hatta şirketlerinin adı bile iyiydi: Pozitif. Mehmet Ağabey vardı orada. Çocuk gibi gülerdi, gülümserdi, gülünce gözlerinin içi gülerdi. O da öldü. Kanserden.

"Bu memleket insanı kanser eder zaten."

Cenazesinde halam böyle söylemişti.

Acılar dönmeyen bir kilit gibidir. Sizi zorlar. Sonra işte siz her şeye rağmen döndürüverince bu kilidi, kendinizi güvende hissettiğiniz kısacık bir anda dökülüverirsiniz benim gibi. Evet, moruk moruk ne anlatıyordum ben demeyeceğim. Gerçi beni bir moruk büyüttüğü için –baannem oluyordu bu moruk– aklım pek yatkindır moruk diline. Yoksa yaşıtım gençler mesela, en yakın arkadaşım Pembe benim yerimde olsa lafı daha genç diliyle bağlardı. Yine bağlardı diyorum ya! Pembe duy sesimi!

"Pembe... Ay ne renkli bir isim!"

Herkes böyle söylerdi. Fransız hocalar "Matmazel Rose" derdi.

Kendisi de bunu sevmiş olmalı ki aramızda ona Rose derdik. Adının niye Pembe olduğunu sadece biz bilirdik:

Annesinin sancıları tuttuğunda onu hastaneye evdeki yardımcı kadın yetiştirmiş. Hatta en yakınları gelene kadar –ki iki günü bulmuş– ona refakat etmiş. Evlenmeden önce magazin sayfalarında playboy olarak anılan baba dalmaya gitmiş çünkü. Annesi doğumdan sonra kocasına, "Bu defa da kız Mehmet Beyciğim," demiş. Artık

aradaki on sekiz yaş farktan mıdır nedir, annesi kocasına hep “Mehmet Beyciğim” diye hitap edermiş. Bozuntuya vermemiş ama bir kızı daha olduğu için vurgun yemiş gibi olmuş Mehmet Beycik. Avusturya Lisesi mezunu eski çıtır hostes karısını çok sevdiğinden üçten fazla doğurtmak istemiyormuş ama öte taraftan hikâyenin sonunda bir oğlu olsun istiyormuş. En aşağılık erkek davranışı. “Adını ne koyalım?” demiş annesi telefonda. Bir kız daha doğurduğu için kocasının kendisini bağışlamasının nişanesi olarak yeni doğan kızlarına isim vermesini arzu ediyormuş. “Ne koyarsan koy,” demiş baba. Annesi öyle üzülmüş ki üzüntüden sütü kesilmiş: “Ben şimdi bu bebeğe ne isim vereceğim?” diye sızlanıp durmuş. Yardımcı kadın Pembe meseleyi noktalamış:

“Kız isimlerine kıran mı girdi! Pembe deriz biz de bu kıza. Adaş oluruz.”

Öyle olmuş. Annesi bir oğlan doğurmadığı için kalbini kıran kocasından işte böyle intikam almış. “Pembe Hanım olmasa ben evde bir başıma doğururdum, bebek de ben de ölürdük, ona gönül borcum var,” demiş, başka bir şey dememiş. Böylece Pembe’nin adı Pembe olmuş, Pembe kalmış.

Ha bir de şu var, babanın zengin ailesi, “İsmimizi böyle lekeleyemezsin,” demişler annesine: “Torunumuza bu ismi veremezsin.” 1998’de oluyor bunlar. Yani iki kızının üstüne bir oğlu olsun isteyen baba, çağımızda yaşıyor. Baba dediysek, seksenlerin sonunda kız arkadaşının kafasında isteka kıran bir çapkın öküz. Bir dönemin müzmin bekârı. Altındaki Mercedes’in modeli kadar çağdaş. İşte o adam, “Bari ikinci bir adı olsun,” diye dil dökmüş karısına.

“Gülpembe ya da Pespembe nasıl?” diye sormuş annesi.

Pembe bize adının hikâyesini bir gün okul çıkışı, Beyoğlu’nda Star Birahanesi’ne çökmüş baharatlı elma

dilim patates yerken anlatmıştı. Önce kıkır kıkır gülmüş, sonunda hüngür hüngür ağlamıştı. Pembe'mizi, Rose'umuzu ilk kez öyle görmüştük.

Dünya hikâyeden ibaret. Öyle olmasa çekilmezdi zaten. Pembe'nin adının hikâyesini sevip sahiplenmemin, şurada size bile anlatmamın nedeni kim bilir ne? Ruhumda neye tekabül ediyor acaba? Tekabül. Babaa-nemden bana yadigâr bir kelime. Belki önü arkası boş. Pembe'nin hikâyesinin yani. Amy'nin hikâyesi öyle değil ama. Tıka basa dolu. İşte ben o tıka basa dolu hikâyeyi, Amy Winehouse'u –görüyorsunuz değil mi onun da soyadı sakat– sahnede izlemek için gün sayıyordum. Biletim her zamanki gibi Beleş Havayolları'ndan hazırıldı. (Beleş Havayolları bende nasıl zorlama duruyor değil mi? Kankilerim Derin'le Pembe'nin diline yakıştırdı ama.) Neyse... Amy İstanbul'a gelmeden önce Belgrad'da sahneye çıktı. Seyircilere mezarından kalkıp gelmiş gibi baktı, ardından turnesi iptal oldu. Ona küfredenler arasında değildim. Aksine onu o halde sahneye çıkaranlara kızıyordum. Büyümüş de küçülmüş bir tavrim olduğu doğrudur. Canımı sıkmamak için birileri buna olgunluk der. Ama kalıbımı basarım, bu olgunluk değil. Zaten olgun bir genç kız, kendini gecenin bir vakti Gülhane Parkı'ndaki ulu ağaçlardan birinin tepesinde bulmaz. Hayatla arasındaki hesabı ayakları yere basarken görür.

Şimdi ne yapacağım diye düşünmüyorum. Aksine, kendimi size bir söz vermiş gibi hissediyorum. Zaten ne çektiysem bu huyumdan çektim. Sorumluluk sahibi olmamdan falan filan. Ama anneme kalırsa öyle değildim. Sorumluluk sahibi olsaydım bursumu kaybetmezdim. Bursumu kaybetmemek için eşekler gibi ders çalışırdım. Eşşşşekler gibi ama.

Notre Damın Kamburu Lisesi son sınıf öğrencisiydim. Bursumu kaybetmeme biraz da bu sebep oldu.



Bu zamanın ruhunun, içinden geçtiğimiz günlerin romanı. Hayatın altüst olması diye bir şey varsa bunu bizden başkası bilemez. Ne olacak kaygısıyla yaşayan, endişeli, hayat standartları şaşmış, işinden olmuş. Ama her şeye rağmen hayat dolu, umut eden, direnen.

Şebnem İşıgüzel anlatıyor. Coşkuyla, tutkuyla, hazla. Eşsiz bir hayal gücüyle taçlanan *Ağaçtaki Kız* unutulmayacak bir hikâye sunuyor.

Aklınızın ucundan geçmeyecek bir yerde karşılıyor bizi genç kahramanımız. Sonra başlıyor içtenlikle, tatlı tatlı şakımaya, anlatmaya.

“Bu bir özgürlük ve aşk hikâyesidir. İki hasta gencin hikâyesi. Birisi benim.”

Böyle söylemesine rağmen bu aynı zamanda manzaraya hasret kalanların, aşkın, âşıkların, arkadaşlıkların, vicdan sahibi insanların, hayallerin, yere çakılmanın, bu hayatın romanı.

Genç kız tam da bizi anlatıyor: gençlerini, çocuklarını, kadınlarını sevmeyen ülkeyi.

Dallardaki kuşlar gibi cıvı cıvı diliyle bir solukta okunan, soluksuz okunan bir roman bu.

